

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Regvlarvm Vtrivsque Ivris Cvm Ampliationibvs Ac Limitationibvs

Dueñas, Pedro

Venetiis, 1566

Regvla CCXLVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63213](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63213)

REGVLA CCXLVII.

EPISCOPVS in quibus casibus dispensare possit. Vtra lo-
noc. in c. dilectus filius. de tempo. ordi. vide cxiiij. casus, quos ponit
Aluarus Pelargus in libr. j. de planctu ecclesie, artic. 50. & ibi in
versi, prohibetur ponit casus in quibus episcopus dispensare non po-
test. Et cxxxvj. casus in quibus episcopus potest dispensare, ponit
Bertachi. in tract. de episcopo, in ij. par. 4. lib. nu. 107. Et 166
casus in quibus episcopus dispensare potest ponit notab. Specula-
tit. de dispensatione. in §. nunc de episcoporum. a nu. 1. vsque ad nu.
22. & ibi etiam vsq; ad finem casus, a nu. 25, in quibus episcopus
dispensare non potest.

REGVLA CCXLVIII.

EPISCOPVS, vel legatus non possunt dispensare contra
Concilium. Hanc reg. probat glo. in c. dilectus. el j. de præben. in
verbo, cum se facultas. glo. & ibi Docto. in c. cum dilectus. in verbo
in ætate. de electio. & in clem. j. in verbo, eligatur. de electio. & in
c. dilectus. de tempo. ordi. & ibi Innoc. in c. j. & in c. j. de fili. præbe-
Ioã. de Ana. in c. cum diocesi. de vsur. Archidiacono. in c. sicut. x.
distinct. & in summa lvj. dist. & in c. virgines. 27. q. j. late Ioann.
And. in c. j. super glo. in verbo, concessum. de supplen. neglig. præbe-
Specula. in tit. de dispensatione. in §. nunc de episcoporum. nu. 27.
Ludovic. Roma. in consi. 325. nu. 7. Anto. Docto. in c. at si clericus.
in §. de adulteriis. & ibi Felin. num. 5. de iudic. & Philippus Dec.
nu. 37. Henricus Bothegus in tract. de synodo episcopi. art. j. conclusio.
no. iij. nume. 6.

Limita primo, nisi de mandato Pape expresso & speciali: quia
tunc valeret eius dispensatio vel constitutio, etiam si esset contra
concilium. Pro quo facit q; notabiliter tradit Anto. de But. in co-
pen. de fili. præby. li. 6. vbi dicit, q; illud quod legatus de latere ex
speciali commissione Pape facit non tam factum legati, quam Pa-
pe dicitur: secus si ex generali. Pro qua opinione est glo. in c. litem-
ris. in glo. ij. in fin. de rescripti. facit text. in c. si Apostolicæ. de præ-
ben. lib. vj. quod ita tenent Docto. in c. quod translationem. de ob-
fic. lega.

Limita secundo, non habere locum quandoquaque adesset ma-
gna causa: scilicet necessitatis, vel utilitatis. Ita tenet Abb. in d. §.
de adulteriis. nu. 9. Lamberti. in tracta. iuris patro. in j. par. ij. lib. in
xix. artic. 7. q. princ. nu. 2. fol. 222. col. iij. idem Abb. in c. cum dile-
ctus. de electio. allegat ad hoc decis. Rog. cclxij. in nou. secundum
impress. antiq. & secundum nouam decisio v. in titu. de iure patro-
na. allegat etiam tex. in c. tali. & in c. exigunt. j. q. vij. & in c. expo-
sisti. de præben. idem Abb. in c. dilectus. & in c. fina. de fili. præ-
sbyta

byte. & ibi cæteri doct. qui dicunt, q̄ licet alias episcopus non dispenset, q̄ filius sacerdotis succedat in ecclesia paterna, illud est vetum nisi vbi subesser necessitas vel vtilitas ecclesiæ. Eandem limitationem posuit Bald. in l. omnes populi. ff. de iusti. & iur. vbi dicit, q̄ episcopus ex magna causa potest dispensare contra canones. Nicol. Mile. in Repert. in verb. dispensare potest episcopus. vbi allegat supra dictam decisionem ad quam se remittit ad cognoscendum quæ sint magnæ causæ. Specu. in tit. de dispensati. in §. nunc de episcoporum. nu. 30. in fi. Catellia. Cotta in Memo. in verb. episcopus. Roma. in d. consi. eccxxv. Felin. in c. j. in vij. fallen. de constit. Hanc etiam limitationem ponit Roma. in sing. 192. allegant supra dicti Doct. & Ias. in l. nemo potest. nu. 8. in j. lect. ff. de leg. j. tex. in l. si hominem. ff. mandati. Quam limitationem intelligo veram, vbi de facili superiori consuli non possit alias secus, per l. diui fratres. ff. de poen. & per l. Diuus Pius Claudio. ff. de fals. facit quod notat Inno. in c. venerabilem. de elect. Bal. in l. non dubium. C. de legi. Pro qua opinione est text. in c. j. de cleri. ægrota. libr. vj. vbi ratione distantie locorum conceditur episcopo indigenti coadiutore, sibi assumere vnum vel duos de consensu, & consilio sui capituli, vel maioris partis, absque hoc q̄ veniat ad sedem apostolicam: ad quam alias venire tenetur: vt ibi dicit tex. ad idem etiam text. in c. j. ne sede vacan. lib. vj. vbi si episcopus esset in remotis, nõ expectatur eius consilium: quod alias requiritur & expectatur. Be hanc limit. cum supra dictio intellectu sentit Arer. in d. §. de adulter. nu. 20. allegat ad hoc tex. in c. nihil. de elect. quod notant Docto. in c. licet ex suspecto. de foro compet. Catell. Cotta hoc tenet in Memoria. iuris: in verb. episcopus. el. j.

Contra quam limitationem facit, quod notant Ioann. Andreas, & Petrus de Ancharan. in c. j. de ætate & qualita. libr. vj. & ibi Domini. de sancto Geminia. qui impugnant Archidiaconum, ibi, & licet canon de elect. libr. vj. volunt, q̄ episcopus etiam ex magna, necessaria & vtili causa, & etiam cum causæ cognitione non dispensat cum patiente defectum ætatis in dignitatibus curati propter Concilium generale. c. cum in cunctis. in §. inferiora. de electionib. cum qua opinione transit Philippus Franc. in d. capit. j. & licet pro opinione Archidiaconi multa possent adduci quæ ipse ponit in d. capit. licet canon. & cum eo sit Hostiens. in capit. cum dilectus. de electio. tamen contra Archidiaconum est communis opinio secundum Domin. de Sancto Geminiano in d. c. licet canon. nume. 7. in finalibus verbis. Eandem opinionem contra Archidiaconum tenet Ioann. Monachus. in capit. cupientes. in nume. 124. de elect. lib. vj. & communiter Doctores in d. cap. cum dilectus. de electio. quæ opinio aperte destruit hanc limitationem. In quo est notandum quod in casu Ioann. Andræ. & aliorum Doctor. contra Archidiaconum non conceditur dispensatio, etiam ex magna, necessaria, & vtili causa: quia concilium generale prohibet episcopis

D. Petri Duen.

scopis & ponit contra facientes: vt patet in d. c. cum in cunctis. in §. clericus. de electio. & in l. xxvj. tit. v. par. j. & ideo hæc opinio non conuenit huic limitationi, quæ est quando cõcilium vel penitentia dispensare, vel quando loquitur impersonaliter, nec vetado, nec permittendo dispensationem, nec imponendo aliquam penam: quæ ubi imponit penam, restringitur dicta limitatio.

3 Tertio limita, nisi canon concilij esset canon penitentialis: quæ cum penitentia sint arbitrarie, c. Deus qui. & c. quæ situm. de penitentia. & remiss. c. mensuram. & ibi glo. de penitentia. dist. j. & c. tempora. xxvj. q. vij. glo. in c. sunt plures. de penitentia. dist. iij. poterit episcopus in tali canone dispensare. Vt in c. quem penitet. de penitentia. dist. j. glo. & docto. in d. §. de adulteriis. Ex quo notabi. gl. j. in c. tempora plenitudinis. & in d. c. latorem. in gl. ff. q. ij. dicunt. episcopus ex causa potest diminuere penitentiam quæ induxit Papam. sequitur Roma. vbi dicit ita contigisse de facto in persona Cardinalis de Vrsinis qui erat summus penitentiarius, in sing. cccclxx. Hippol. in sing. 182. Ias. in l. omnes populi. in j. lectu. nu. fin. & in l. lectu. nu. 13. ff. de iust. & iur. Quod tamen intelligo verum nisi casus de se esset reseruatus Papæ: per notata in c. quod translationem. de offic. delega. & in d. §. de adulteriis. Et qui sint isti casus penitentiales reseruati Papæ, habetur in c. ij. de penitentia. & remiss. lib. vj. & per Hostien. in summa. eod. tit. in §. ij.

4 Quarto limita, non habere locum in casu posito per Felin. in c. j. nu. 5. de sponsa. vbi adducit quæ plures rationes pro sua opinione. Quæ omnes videntur ridiculæ, & sic ipse non firmat pedem, cum illa limitatio non videatur vera: & in contrarium allegat gl. in c. j. in ver. eligatur. de electio.

Restringe tamen has limitationes nisi canon concilij penam indiceret, quæ non possit imponi nisi per Papam. Exemplum in depositione episcopi: vt in c. quamuis. & in c. multum. & in c. dudum. q. vj. nam sicut solus Papa potest deponere ita videtur conueniens quod solus Papa possit dispensare. Ita tenet Host. & ibi Ant. de Buttr. vbi hoc declarat, in vlti. col. in c. ij. de biga. Aret. in d. §. de adulteriis. nu. 14. Quod videtur verum quando quis non potest imponere penam ex defectu potestatis: secus si ex privilegio personæ: quæ tunc videtur quod possit dispensare ob cessantem rationem, ita Ant. de Buttr. vbi supra. quia tali casu qui non potest condemnare, potest absolvere: vt est text. Bar. & Bal. in l. fi. C. vbi senato. vel clarif. in l. iud. quod inductum est in fauorem, retorquetur in odium. ita tenet Dec. in d. §. de adulteriis. nu. 39. Restringe secundo nisi essent in casibus tantum Papæ reseruatis: iuxta notata in c. quod translationem. de offic. dele. & in c. sicut vnire. de excess. præla. ita tenet Sp. in rit. de dispensatione. in §. nunc breuiter. quia in his se non intro-mittit alius inferior, nisi ex speciali commissione Papæ, d. c. quod translationem.

REGV